

Олег СМОЛЯК,
д-р мист., проф. кафедри музикознавства та методики музичного мистецтва
факультету мистецтв Тернопільського національного
педагогічного університету імені Володимира Гнатюка;

Галина МІСЬКО,
асист. кафедри музикознавства та методики музичного мистецтва
факультету мистецтв Тернопільського національного
педагогічного університету імені Володимира Гнатюка

ПРОВІДНІ ХОРОВІ КОЛЕКТИВИ ТЕРНОПІЛЬЩИНИ В 1970–1990-х рр.: РЕПЕРТУАР ТА КОНЦЕРТНА ДІЯЛЬНІСТЬ

У публікації розглянуто репертуар та концертну діяльність провідних хорових колективів Тернопільщини в 1970–1990-х рр. та можливість використання цього матеріалу в процесі вивчення курсу «Диригування», «Хорознавство», «Музичне краєзнавство» студентами першого освітнього рівня спеціалізації 014.03 «Середня освіта (Музичне мистецтво)».

Ключові слова: *хорові колективи, провідні диригенти Тернопільщини, фахова підготовка, хоровий репертуар, концертна діяльність.*

Останнім часом в українській науці все більшу увагу привертає дослідження діяльності провідних хорових колективів та творчості відомих діячів музичного мистецтва, які в різні роки були на передньому плані виконавських хорових традицій. До таких імен належать багатолітні художні керівники провідних хорових колективів, викладачі Тернопільських навчальних мистецьких закладів І. Левенець, Б. Іваноньків.

Діяльність хорових колективів Тернопільщини та їх мистецьких керівників недостатньо висвітлена в публікаціях, лише окремі біографічні довідки в періодиці (М. Бурбан [1], О. Смоляк [3]), посібниках та навчально-методичних рекомендаціях (Д. Губ'як [2], О. Смоляк та Г. Місько [4]), тому є потреба більш детально зупинитись на концертній діяльності та репертуарі провідних хорових колективів (1970–1990-х рр.).

Вагоме місце в хоровому житті Тернопільщини відіграє творча діяльність самодіяльної народної хорової капели «Будівельник» при будинку культури

тресту Тернопільпромбуд, яку в 1969 р. очолив Ігор Левенець. Репертуар творчого колективу був різноманітний і спрямований на професійну орієнтацію в роботі. В репертуарі хорової капели «Будівельник» під керівництвом Ігоря Левенця основне місце займали твори українських композиторів, зокрема: «Вічний революціонер», «Туман хвилями лягає» М. Лисенка, «Поклін» М. Вербицького, «Лічу в неволі» Д. Січинського, «Сонце ся сховало» С. Людкевича, «Сон» К. Стеценка, «Літні тони», «Легенда» М. Леонтовича, «Садок вишневий коло хати» Б. Вахнянина та ін., а також обробки українських народних пісень: «Щедрик», «Дударик», «Піють півні», «Пряля», «Ой стану я в понеділок», «Над річкою бережком», «Ой сивая зазуленька» (М. Леонтовича).

Хорова капела «Будівельник» мала неодноразові виступи як в місті Тернопіль, так і далеко поза його межами, зокрема, в м. Київ, прибалтійських республіках (Естонія, Латвія), м. Слівен (Болгарія), де колектив завжди сприймали як високомистецький та професійний.

У другій половині ХХ ст. в українському бандурному ансамблевому виконавстві помітне місце зайняла Струсівська аматорська заслужена капела бандуристів «Кобзар», яку очолив Богдан Іваноньків (1972–1990).

У цей час в репертуарі колективу домінували хорові твори українських композиторів, зокрема «Закувала та сива зозуля» П. Ніщинського, «Граї моя, бандуро» братів Богдана та Івана Кравчуків, «Цвіте наш край» М. Ляховича, «Взяв би я бандуру» Г. Давидовського, «Крилець, крилець» В. Матюка, «Де Дніпро наш котить хвилі» М. Вербицького, «Огні горять» І. Воробкевича, обробки українських народних пісень «На добраніч усім на ніч», «Тиха вода», «Гаю, гаю, зелен розмаю», «За річкою, за Дунаєм» Миколи Леонтовича. Простір для розширення репертуару капели дав початок національного відродження України (1985), коли зникли заборони народних звичаїв, релігійних свят. У концертах капели зазвучали пісні національно-визвольної боротьби (М. Гайворонського, Р. Купчинського, Л. Лепкого), а також духовні твори, колядки християнського змісту, як «Голосить світу», «У Вифлеємі нині

новина», «Бог предвічний», «По всьому світу стала новина», «Ой підемо, пане-брате», «Нова радість стала», «Не плач, Рахиле» та ін.

Учасники Струсівської заслуженої капели бандуристів «Кобзар» під керівництвом Б. Іваноньківа неодноразово побували з концертами в Києві, Львові, Берестечку, Ризі (Латвія), Таллінні (Естонія), на багатолюдних відкриттях «Співочих полів» у Тернополі, Хмельницькому, Полтаві, Міжнародних фестивалях фольклору в Києві та інших містах. Високий професіоналізм виконання учасники колективу продемонструвала на своєму творчому звіті у Києві (1991), кошти від якого були передані у фонд спорудження пам'ятника Тарасові Шевченку у Санкт-Петербурзі.

Висновки. Отже, діяльність хорових колективів окресленого періоду дає можливість більш глибоко опанувати репертуар та концертну діяльність самодіяльної хорової капели «Будівельник» (І. Левенець) та Струсівської капели бандуристів «Кобзар» (Б. Іваноньків) і використовувати його під час підготовки до таких навчальних дисциплін, як «Хоровий клас і практикум роботи з хором», «Диригування», «Музичне краєзнавство».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бурбан М. Українські хори і диригенти : монографія. Дрогобич : «Посвіт», 2006. 640 с.
2. Губ'як Д. Грай, «Кобзарю»: монографія. Львів : ТеРус, 2010. 280 с.
3. Смоляк О. Богдан Іваноньків – диригент, педагог. Тернопіль : Вид-во «Астон». 2010. 88 с.
4. Смоляк О., Місько Г. Провідні хорові колективи Тернопільщини в 1970–1990-х роках. Тернопіль, 2022. 76 с.